

מאמר מענייני דיומא

אבלות החרבן

א. לימוד תורה בתשעה באב

בחורים ועסקו בתורה בהתלהבות (סליחה, עסקו בדברים המותרים), וקבלו שכרם. רבים עמם שוחחתי לא הצליחו להבין מה הבעיה? הרי למדו שם רק דברים שמותר ללמוד בת"ב.

התייחסתי בכמה מקומות לתופעה של רבים השואלים בזמנים מסויימים - ודווקא בימים בהם אנו מצווים על מצוות הדוחות תלמוד תורה: "נו, אז מה כן אפשר/צריך לעשות ב...?". כלומר: השואל מרגיש שהוא כרגע (כל מועד לפי עניינו) לא עושה כלום!!! ואז מגיעים למסקנה המתבקשת: הנה, יש לנו מצוה עליה אנו מצווים בכל רגע ורגע: **מצוות תלמוד תורה!** הבה ניגש לקיימה. כדי שזה יעבוד טוב, ממעיטים את ערך המצוה הזמנית בה יש לעסוק, ומדגישים את חוב לימוד התורה בכל רגע (אח"כ אף בונים על ניצול הזמן הזה איזו "סגולה" או "עניין גדול"). בימים אחרים זה עובר חלק יותר, אך תשעה באב, הלא אסור בלימוד תורה. נו, מצא אותו דרשן פתרון מבריק: מי אמר שאסור? יש הרבה דברים שמותר.

לפני כעשרים שנה, ישבתי בבית מדרש מסויים שם מסר יהודי מכובד דברי חיזוק לבחורים. היה זה בימי בין המצרים, אשר בזמננו הם גם ימי סוף זמן קיץ. כשמדובר במשגיחי ודרשני זמננו, בד"כ די צפוי מה יהיה העניין המרכזי... הדרשן הוא לא דבר על אבלות החרבן וכדומה, אלא על חיזוק בלימוד התורה; לימוד תורה בביה"ז (ב"ה 'אכשר דרא' וכו'). לנושא זה לא אכנס כאן כעת), חיזוק "סוף הזמן", וכמובן חומרת ביטול תורה, וכמה חשוב להתחזק בלימוד דווקא בזמני רפיון. במהלך השיחה הגיע הדרשן לנושא שכנראה כאב לו מאד; בין "סוף הזמן" לימי "בין הזמנים" יש את תשעה באב האסור בלימוד תורה. עמד ודרש ברוב התלהבותו: "יש כאלה שחושבים שבתשעה באב אסור ללמוד תורה, אז אפשר ללכת לשחק "שחמט" ולהתבטל. מה אתם חושבים? שבת"ב אין "בטול תורה"? יש הרבה דברים שמותר ללמוד בתשעה באב!". והתחיל לפרט כמה דברים שמותר ללמוד בתשעה באב. כנראה מאן דהו הושפע מדרשתו, ושמה חשב גם הוא על אותו רעיון, אך עובדה היא כי באותה שנה נולדה באחת הישיבות החשובות יזמה מעניינת: "כולל" ללימוד דברים המותרים בתשעה באב. בשעות הצהריים של תשעה באב, ישבו עשרות

ב. הקושי להתאבל על החרבן

הרי אין לנו אפשרות, אנחנו אנוסים, ואונס רחמנא פטריה. על מה אי"כ כל האבלות? גם זו שאלה מזעזעת (איני מאמין שאת אותה שאלה היה מפנה לניצול שואה המצטער על כך שהפסיד למשל מצוות תפילין בשנות הזעם). ובכן, אחרי כל גיבוי שטויותיו האומללות, ענה תשובה מאד מאד מוצלחת: כשביית המקדש היה קיים, יהודי שהיה לומד דף גמרא (מסתמא התכוון דרשנו ללימוד בעל פה, שכן התלמוד עדיין לא ניתן להכתב אז), היה מתעלה הרבה יותר וכו'. וכך המשיך לקשקש עוד ועוד, כאילו זו הסיבה העיקרית לאבלות². מאוחר יותר שמעתי ממאן דהו שכעת הוא כבר מרגיש הרבה יותר כיצד יש להתאבל וכו'.

אכן, ישנם רבים שלצערנו באמת אינם מבינים על מה האבלות. אך מאותה סיבה שלא ניסיתי להסביר לאף אדם מה סיבת השמחה בפסח או בפורים, לא אנסה להסביר מה היא סיבת אבלות החרבן. למי שלא מבין את ההפסד הגדול והכאב שבחרבן בית ה', יש להסביר בדרכים שונות לחלוטין. לעמוד ולדרוש ולהרחיב עוד ועוד בשאלה כזו לפני בחורי חמד צעירים שעדיין לא עמדו על דעתם זהו פשע (אם כי, מסתבר שאותו דרשן וכן תלמידיו המסכנים, באמת שואלים זאת בתמימות, ולכן אולי אין זה פשע אלא רק חטא...). וכמו שאמר אדם גדול (אמרה המיוחסת לכמה מגדולי ישראל): "אם איך מסוגל להבין ולבכות על חרבן ביהמקד"ד, אתה צריך לבכות על החרבן של עצמך".

בימי בין המצרים ובפרט בתשעה באב יש להתאבל על חרבן בית המקדש, להרגיש את מה שהפסדנו בחרבן בית המקדש, להרגיש מה חסר לנו היום (ולא לחפש ח"ו תחליפים נוצצים יותר או פחות, לא בארה"ק וכ"ש לא בארץ העמים הטמאה), ולצפות לבניין ביהמקד"ד שיב"א בב"א ובב"ש. במדרשים רבים מבוארים עניינים אלו בצורה מאד מובנת, ובהם כדאי לעיין במשך היום. לא מזמן שוחחתי על כל הנושא עם בחורים צעירים. אחד מהם העירני כי כל המדרשים הללו גם הם בכלל "תלמוד תורה" (אף שמותר ללמדם בת"ב), "נו, אז כן צריך ללמוד בתשעה באב". עניתי לו שמסתמא גם כל ענייני סיפור יציאת מצרים בליל הסדר, נכללים במצוות תלמוד תורה, אך מעולם לא שמעתי על אבא שסיביר לבניו לפני קריאת ההגדה ש"כעת נלמד תורה, כדי שח"ו לא יעבור עלינו הלילה הקדוש הזה ללא מצוות תלמוד תורה".

כאן המקום להזכיר דרשה נוספת ששמעתי בצעירותי. אז הזדעזעתי מהתשובה, היום אני מבין שצריך להזדעזע מעצם השאלה: דרשן - המתיימר לחנך נערי ישראל (ובאותן שנים אכן עסק בכך מספר שעות ביום) - דרש דרשה ארוכה שמרכזה היה: על מה בעצם מתאבלים בתשעה באב? שני קשקושים מזעזעים אני זוכר עד היום: הוא שאל, על מה האבלות הגדולה, מה כל כך חסר לנו בכך שאין קרבנות, הרי יש לנו תפילות במקום קרבנות. שאלה המעידה על עמ'ארצות ועל אומללות, ואין בדעתי להתייחס לכך⁴. שאלה שניה ששאל:

¹ אגב, התפלות תוקנו בזמן שביהמקד"ד היה קיים, וודאי שגם לאחר שיבנה בב"א נמשיך להתפלל. אציין כי בסידורי התפלה של קהלתנו, אני מקפיד להוסיף בכל מקום את הנוסחאות אותן נאמר לאחר שנוכה במהרה לבניין בית מקדשנו (כגון: בברכת בונה ירושלים, בברכת עבודה, בתפילות המוספים, ועוד).
² מעניין כיצד היה מגיב אילו היה נשאל על ידי אחד הבחורים: נו, ומה בכך? אנחנו אנוסים... אם איננו מתעלים מספיק, מה הכאב הגדול? סביר להניח שהיה עונה לו שאם אינו מבין מה הכאב, כנראה שהוא "מופקע" ועוד שלל מילים המצויות אצל תועים כמותו.

ביהכ"נ דק"ק עדת יראים-אושטרייך-מודיעין עילית

נתיבות המשפט 111 ב' (כניסה דרך השביל שעל יד הסמינר). הנהלת הקהילה: 0527167567. דוא"ל: yn0527167567@gmail.com

ג. טשטוש מנהגי אבלות

כך. האם לא ראוי להרגיש כך כלפי המתאבלים על חרבן בית מקדשנו (כן. עדיין יש כאלה...)? לפרסם בחוצות הערים על סיומי מסכתות דווקא בימים אלו?

מסופר על אחד מגדולי ישראל שאמר על שבת חזון שאפשר להגיע בה לדרגות גבוהות, כי בשבת אין אבלות (למעט כמה עניינים), ובתוך חשכת ימי האבלות מאיר האור של שבת הרבה יותר מכל שבת (ככל נר שמורגש אורו בחשך). יש ש"עשו מטעמים" מאמרה זו (ובשמה הנהיגו כמה עניינים שגולשים הרבה מעבר לשבת עצמה), ובשמה מנסים לזלזל במנהגי באבלות החרבן. אך האמת היא שדווקא מכאן רואים כמה החשיב אותו גדול את האבלות על החרבן, ולא ח"ו להיפך. לא אתייחס כאן לעוד כמה אמרות מפורסמות שנאמרות כביכול בשם גדולי ישראל, וכשמנסים להתחקות אחר מקורן מגלים שההיפך הוא הנכון, ואנשים חלשים ההופכים את חולשתם ל"שיטה", עוותו בכוונה תחילה את הדברים. כיוצ"ב, ראיתי שאחד ציטט באיזה עלון את דברי הגמרא 'הלכה כדברי המיקל באבלי', ועל כך בנה שיטה עקומה לפיה ראוי לא להרבות באבלות על החרבן ח"ו.

יצוין כי יש גם כאלה שאינם מזלזלים בענייני אבלות החרבן, אך ניכר שהם "לא מרגישים טוב" עם העניין הזה. על כמה מגדולי ישראל מסופר שבערב ת"ב המתינו אולי יבנה ביהמ"ד. מדובר על כאלה שבמשך כל השנה ציפו לכך. בשנים האחרונות נראה שיש רבים המנסים כאילו לאמץ הנהגה זו. הבעיה היא שרק סמוך לתשעה באב נוכל לשמוע מהם דיבורים על "אולי עוד מעט יבנה המקדש" וההמשך כמובן: "ולא נצטרך לצום". הם אינם מצפים באמת לבניין בית המקדש, הם מצפים רק לסיום התקופה הלא נעימה הזו. יש מהם שבאמת היו רוצים להתאבל, אך אינם יודעים כיצד, ולכן היו מאד רוצים לא לחוות את ההרגשה הזו.

לפני מספר שנים פגש אותי יהודי בדרכי לביהכ"נ בערב תשעה באב בזמן בין השמשות. הלה אמר לי: "אולי לא נצטרך לצום בכלל". אולי התכוון לשאול מדוע אני יוצא כבר לביהכ"נ בלי נעלים. באותה שעה לא עניתי לו, אך לאחר קצת פחות מחדשיים, מעט לפני יום כיפור שאלתי אותו אם ירצה להצטרף איתי להובלה עליה דברנו. הוא כמובן לא הבין על מה אני מדבר, ומיד העמידני על טעותי ואמר לי שמסתמא אני מחליף אותו עם מישהו אחר. שאלתי אותו היכן הוא מתכוון לבנות את הסוכה. ושוב אמר לי שאינו מבין על מה אני מדבר, כנראה החלפתי אותו עם אחר. ואז שאלתי אותו האם אינו מתכוון לעלות לירושלים עיה"ק ולבנות שם את הסוכה. היכן מתכוון לבנותה? הרי אם יבנה ביהמ"ק, נעלה כולנו לירושלים ושם נשמח במשך שבעת ימי החג (וגם בשמיני). הגיב בחיך קל, ואמר "אה, לזה התכוונת?". שאלתי אותו: הרי בערב תשעה באב, אמרת 'אולי לא נצטרך לצום', כי בית המקדש יבנה. מדוע שבוע לפני חג סכות, אינך חושב על אפשרות שבת המקדש יבנה, ונעלה כולנו לבית המקדש?". לא ציפיתי לתשובה, כי ברור לי שהתשובה היא מה שכתבתי קודם. אגב, איני יודע מה יהיה טיבם של אותם ימים טובים להם יהפכו ארבע התעניות, אך ברור לי בוודאות ששמחת החג בבית המקדש שיב"א תהיה הרבה יותר מהשמחה באותם ימים טובים עתידיים.

בעיה רצינית מאד הקיימת בתשעה באב ו"משכנס אבי": בעוה"ר יש כאלה שאינם מתאבלים ואינם רוצים להתאבל על ירושלים, ולכן מנסים לפחות לטשטוש מנהגי אבלות בתשעה באב, ומחפשים פתרונות להפטר ממנהגי אבלות: יש הנטפלים למנהג איסור אכילת בשר בתשעת הימים, ומפרסמים על מעדני דגים ומעדני חלב בימים אלו (לפני מספר שנים ראיתי פרסומת על "תשעה סוגי גבינות לתשעת הימים").

יש שבכל זאת אינם מוכנים לוותר על אכילת בשר. חולה או אדם חלש שבאמת מוכרח לאכול בשר בימים אלו, ודאי שעליו לאכול בשר כדרכו בשאר ימות השנה. אך יש כאלה המחפשים "היתר" גם לבריאם: דואגים לערוך סעודות סיום מסכת (אותה למדו על מנת לסיים) בדיוק בתשעת הימים. כך יוכלו לאכול בשר ולשתות יין (אף אם אינם עושים זאת בכל סיום מסכת באמצע השנה). כך גם יוכלו לקיים סעודת מרעים, מסיבות פרידה לרגל סוף שנה"ל, סוף 'זמן', וכדומה. הצד השווה שבהם... העיקר להתרחק מהאבלות.

כואב שבעתיים לראות שניתן למצא כיוצ"ב גם אצל כאלה המנסים לטשטוש ולמחוק מנהגי שמחה בימים בהם נצטוינו עליה, ואת אותם ימי שמחה הופכים לימי תפלה וכדומה (אודותם דברתי בכמה קונטרסים אחרים³) אם כל כך קשה להם לשמוח בימים בהם מחוייבים לשמוח, מה גורם להם לשמוח דווקא בימים בהם עלינו להתאבל על חרבן בית מקדשנו? האם זה משרש 'אשר החמרת הקלתי, ואשר הקלת החמרת?' ושמה השרש הוא אחר?

אגב, מתשעת הימים האסורים באכילת בשר, יש להוציא:

- א. עש"ק, בו בלא"ה מסתמא לא רגילים לאכול בשר.
- ב. שב"ק. בו אוכלים בשר.
- ג. ערב תשעה באב. לאף אחד לא חסר אז אכילת בשר.
- ד. תשעה באב עצמו. בו ממילא מתענים.
- ה. אף למחרת ת"ב, נוהגים להמנע עד חצות היום. אך ככל הידוע לי, רובא דעלמא לא אוכלים בשר בבוקר?

חמשה ימים בהם אולי חסרה למישהו אכילת בשר. בפרט בזמננו שיש ב"ה שפע של מוצרים טעימים ומזינים שאינם מכילים בשר. האם מוצדק לעשות מזה עסק עד כדי "חגיגת" מוצרי חלב וחגיגת מוצרי דגים??

לגבי סעודת סיום מסכת (אף למי שבאמת כך נודמן לו, ולא כיוון מלכתחילה לסיים בתשעת הימים), אספר מעשה שהיה: יהודי יקר שתכנן לערוך בביתו שמחת שבע ברכות לקרוב משפחה. ימים ספורים לפני האירוע המדובר נפטר יהודי, אשר אחד משבעת קרוביו גר בבניין של אותו יהודי שהתעתד לערוך שבע ברכות בביתו. אותו שכן לא ישב שבעה בביתו, אלא בבית הנפטר. אך מכיוון שכל בני ביתו היו בבית, ומכיוון שבליה היה אותו אָבֵל ישן בבית (קומה מתחת לשכן שרצה לערוך סעודה), החליט אותו שכן על דעת עצמו להעביר את שמחת השבע ברכות לאולם קטן (מדובר בהוצאה של כמה מאות שקלים). הוא הסביר שאין זה מן הראוי לקיים שמחה כשמשפחה בקומה מתחת מתאבלת.

ודאי שעל פי ההלכה לא היה חייב השכן לעשות זאת! (ואדרבה, הרי קי"ל מעבירים את המת מלפני הכלה). מסתבר גם שאם היה מחליט בכל זאת לערוך את הסעודה בביתו, לא היה השכן האבל מתלונן על כך. אך ודאי שכל אדם היה מרגיש

³ עיי' קונטרס ההכנה לזמן מתן תורתנו, וקונטרס עבודת ימי הפורים.

ביהכ"נ דק"ק עדת יראים-אושטרייך-מודיעין עילית

נתיבות המשפט 111 ב' (כניסה דרך השביל שעל יד הסמינר). הנהלת הקהילה: 0527167567. דוא"ל: yn0527167567@gmail.com

ד. עירוב עניינים אחרים באבלות החרבן

שבסופו מבחר סיפורים על פרעות השואה. (כנראה זה נועד למי שחפץ לנוח מעט בעת הקינות).
 ב. רבים מקיימים בליל תשעה באב וביומו "עצרות קינה ומספד". משום מה, פעמים רבות מיועדות עצרות אלה לא לשם קינה ומספד על החרבן, אלא לשם "התבוננות בענייני השעה" וכדומה. גם אם יש צורך לעורר את הצבור על עניינים מסויימים (ואני מתכוון לדברים שבאמת יש צורך לגדור), תשעה באב ודאי אינו הזמן הראוי לכך.

שתי בעיות נוספות הקיימות כיום (ומסתמא שרשן אחד):
 א. בתשעה באב מותר לקרא וללמוד גם על שאר פורענויות שארעו לעם ישראל. רבים מחפשים מה אפשר לקרא ולהאזין בעניינים אלו (כגון: סיפורי השואה, וכד'). יש מהם שאחר הקינות - ואחר שינה כדי להעביר את הצום - עסוקים בזה עד סוף היום. אכן, במהלך הדורות חוברו קינות לזכר מאורעות שארעו לעמנו (מסעי הצלב, ועוד), אך מכאן ועד לעשות עיקר מעניינים אלו, ולהקדיש לכך זמן בעיצומו של ת"ב? ראיתי פעם גם ספר קינות,

ה. הקושי להרגיש את החורבן

מספיקה בתלמודי התורה ובבתי הספר, וכ"ש בבתי. על עשרה בטבת ע"פ רוב מדברים רק בו ביום (וכמה הילדים כבר זוכרים מכך? בפרט שהמלמד לא תמיד במיטבו ביום צום), על י"ז בתמוז יתכן שמתחילים לדבר יותר מוקדם, אחרי הכל, זה תחילת ימי בין המצרים. לא פלא שילדים רבים בני 10-11 ומעלה מתקשים להסביר מה ארע בי' בטבת ובי"ז בתמוז. ובאמת, דברים כאלה גם ילד בן ארבע או חמש אמור לדעת. אם אין זה תפקידם של המלמדים, היכן הם הורי התלמידים? ואם בי"ז בתמוז שהוא תחילת ימי "בין המצרים", מה המצב בעשרה בטבת, שהוא סתם באמצע השנה (איזה כיף, היום גומרים ב-12!! וגם עד שתיים עשרה הרבי רק מחפש איך להעביר את הזמן הקצר שנותר), והוא צום קצר וכמעט לא מורגש (גם אצל בחורים שכבר מתענים, מה עושים? אפשר להתפלל מנחה גדולה ומיד ללכת לישון שנת צהריים, להעביר את הזמן קצת, ונגמר הצום. חוזרים לשגרה).
 ומה עם צום גדליה? "נתקע" לנו בדיוק למחרת ר"ה (והילדים חוזרים אחרי שני ימים טובים רצופים, להם קדם ערב ר"ה בו מרבים בסליחות), לפני יום כיפור, ולפני חג סוכות. ממש לא מתאים לאווירה. מתי נדבר איתם על זה? לפני ר"ה? אולי בו ביום? אגב, אפילו בסליחות של אותו יום כמעט לא נזכר כלום מעניין הצום הזה (לפי הידוע לי, כך ברוב הקהילות).

מסתבר ששורש הבעיות הללו הוא: איננו מרגישים כראוי את החרבן!!! הפסקנו להרגיש את חסרונו של הבית הגדול והקדוש (אני מתכוון לבית המקדש כמובן, ולא לאיזשהו בימ"ד מפורסם בארה"ק או בארץ העמים, ודאי לא לאיזשהו "ציון מצוינת") שנקרא שמו של הקב"ה עליו. הזכרתי לעיל את מה שאמר אחד מגדולי ישראל: "אם אינך מרגיש את האבל על חרבן בית המקדש, פכה על החרבן של עצמך!!!". אבל גם זה קשה, לבכות על החרבן שלי? מה חסר לי בכלל? וכך, במקום לנסות לפחות להרגיש את החרבן, מדברים על דברים שיתכן שקשורים איכשהו לחרבן.
 על סיפורי זוועות שסבלו יהודים מהנאצים הארורים ימ"ש, עדיין יכולים לשמוע בזמננו אף מכלי ראשון. הנה כי כן, סיפורי השואה קרובים אלינו. "ענייני השעה" (למר כדא"ל ולמר כדא"ל ולמר כדא"ל) קרובים אלינו וידועים לנו עוד יותר. ענייני ביהמק"ד וחורבנו רחוקים מאיתנו מאד.
 על ביהמק"ד שמענו רק בסיפורים, ואולי בלימוד סוגיות שבשעת הלימוד לא חשנו שנוגעות לנו. על חרבן ביהמק"ד אנו יודעים אף פחות מכך א"כ, מי כבר מרגיש ממש את החרבן?

במשך השנה יש שתי תעניות נוספות הקשורות ישירות לחרבן: "בטבת וי"ז בתמוז". לשתי תעניות אלו, בדר"כ אין הכנה

ו. אבלות החרבן בשאר ימות השנה

שלא נזכרו כלל בדברי הפוסקים (הפוסקים נחלקו לגבי חוה"מ, אך לא שמענו מי שהקל בר"ח, ושאר ימים). יש המקנים את הבגד לאחר כדי להפטר מקריעה. הקנאה זו אינה מועילה ("כל מתנה שאינה שאם הקדישה מקודשת אינה מתנה"). אפילו אם היתה מועילה אותה הקנאה, הלא מעולם לא ראינו מי שמקנה בגדיו לאחר כדי להפטר מקריעה על אחד משבעה קרוביו. שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו.

ואם כך בד' תעניות, מה בשאר ימות השנה? ישנם כמה דינים ומנהגים הנוגעים לזכרון חרבן ביהמק"ד במשך כל ימות השנה. לדוגמא: חיוב קריעה למי שרואה בית המקדש בחרבנו. נראה שבזמננו רוב הצבור כלל אינו מקיים הלכה זו (אגב, קריעה זו חמורה יותר מקריעה על אביו ואמו רח"ל). וכאן מגיעים לבעיה נוספת: רבים היודעים דין זה, מנסים לחפש כל מיני צדדי היתר, למשל: ר"ח, ע"ש אחרי חצות, ועוד. היתרים

הסדר הראוי ליום תשעה באב

על הסדר הראוי ביום תשעה באב, בעז"ה בעלון הבא (אם חלילה עדיין לא נזכה לבניית בית מקדשנו).

שכחנו את ירושלים

מוצלחת) את עניין הקרבת קרבנות בזמן הזה. בין דבריו אמר (כפי שניתן לשמוע בהקלטה הנמצאת ביד):
 ... נניח שיפתרו את כל הבעיות ... האם אנחנו הולכים להקריב? (כאן נשמעים דיבורים של המאזינים) ... ודאי שלא!! וודאי שלא!! ... אנחנו יודעים מה זה קרבנות? ... איך אמר לי משהו? "חסד עשה איתנו הקב"ה שאין לנו קרבנות" האם משפט כזה לא אמור לזעזע כל יהודי באשר הוא? ... מי שיקריב היום קרבנות ... (כאן סובב אצבעו על רקתו) ... כשיבא המשיח הוא ילמד אותנו את העניין...

הזכרתי לעיל את העובדה כי איננו מרגישים כראוי את ההפסד שבחורבן בית המקדש. יש שכל כך רחוקים מהרגשה זו, עד שאינם מרגישים כלל מהו ביהמק"ד.
 כידוע, במשך כל הדורות דברו הפוסקים על האפשרות למצא דרך לבנות בית ולהקריב קרבנות. דנו גם כיצד להתגבר על מניעות הלכתיות שישנן. למעשה, בעוה"ר עדיין לא זכינו שתהיה לנו אפשרות לקיים מצוות חשובות אלו.
 והנה, ישנה הקלטה מפורסמת של יהודי המוחזק כתלמיד חכם שדרש פעם בעניין אחר, והביא כדוגמא (ממש לא

ביהכ"נ דק"ק עדת יראים-אושטרייך-מודיעין עילית

נתיבות המשפט 111 ב' (כניסה דרך השביל שעל יד הסמינר). הנהלת הקהילה: 0527167567. דוא"ל: yn0527167567@gmail.com

רחמנות על אותם כתבים שאינם מרגישים כלל בחסרונו של ביהמק"ד, וכל הרגשתם מצטמצמת בכך שיש מקום נורא ואיום שמי שעולה אליו...

נסיים בדברי היעב"ץ בסידורו בסוף הלכות תשעה באב: בהלכות זכר לחורבן בהביאו את הדין שהעורך שלחן לאורחים מחסר ממנו מעט וכו', כותב על כך: אהה. מימי לא ראיתי ולא שמעתי שנוהרים בזה והוא מגודל מה שלא שמים על לב דברי חז"ל הקדושים עם היות כל דבריהם כגחלי אש. ובהמשך דבריו שם: כשחתן הולך לחופתו נוטל אפר מקלה בראשו במקום הנחת תפילין. גם בזה אינם נוהרים. מי יודע שמא כמה לא הצליח זיווגם בעון זה, שאינם שמים על לב אבלות ירושלים בעת שמחתם.

... וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר ... אודנא דשמעא קול זמרא תעקר. זמרא בביתא חרבא בסיפא. בעוה"ר נתקיים לעינינו כימינו בבעלי בתים רבים וגדולים ... והיה תוף ומשתה משתיהם. ונסבו לנכרים בתיהם ומסיים דבריו: וכאן מקום שראוי להרחיב בו הדבור אלמלא לא היה אלא עון זה בידניו שאין מתאבלים על ירושלים כראוי די להאריך גלותינו. והיא בעיני הסבה ... לכל השמדות המופלגות ... אשר מצאונו בגלות בכל מקומות פזורנו ... לפי שיצא האבל הלז מלבנו בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו. שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו על כן כמת מלב נשכחנו מדור לדור נוסף יגון על יגוננו ומכאבנו ... וכאשר יוכיח הנסיון ביחוד ביום המר מי ומי המתאבל ונאנח על חרבן הבית ושממות ארצנו כראוי ממעמקי הלב כמה דמעות נשפכות על זאת ואצ"ל בשאר ימי השנה אין זוכר ואין פוקד ואין דובר דבר ממנה ... עכ"ל. ע"ש שמאריך בעוד כמה מהעוונות הגורמים אריכות הגלות.

עד כאן תמצית מדבריו, וסבורני שפירושים מיותרים. אביא כאן מאמר קצר שפרסמתי לפני מספר שנים: בתקופה האחרונה, עם ריבוי העולים להר הבית, כאשר חלק גדול מהם חובשים כיפות שחורות ולובשים חליפות וכובעים, אנו נתקלים בעיתונות החרדית ואף בעיתונות הזולה במאמרים רבים בגנות העולים להר הבית. אין בדעתי להכנס לעצם הנושא. כמוכן שאנו כחרדים לא נכנסים בטומאה למקום המקדש, ונוזהרים מכל מקום שיש בו אפילו חשש רחוק של איסור. אך אין בדעתי להכנס לנושא במסגרת זו (ואיני מתכוונן להרחיב על כך את הדיבור במקום אחר). אך לאחרונה הסב את תשומת לבי אחד מידידי לכתבה שפורסמה בעיתונות החרדית. בכתבה (וכן בעוד כתבות רבות בעיתונות וזבלונים אחרים) חוזר על עצמו כינוי צורם: "מתחם הכרת".

שוב, לא אכנס כאן לשאלה היכן בדיוק המקום בו יש חיוב כרת, אך מי הוא זה שמעז לננות כך את בית מקדשנו??? אנו מחכים ומצפים בכל יום שיבנה בית המקדש ונוכל להקריב בו את כל קרבנות חובותינו. נוכל לקיים אז מצוות רבות שלא זכינו לקיים באלפיים שנה האחרונות.

במקום המקדש יש יותר מצוות עשה ממצוות לא תעשה. לננות את בית המקדש בשם "מתחם הכרת"??? אולי את שיירת העולים לבית המקדש כשהיה קיים מכה אתו כתב בשם "צעדת המוות"? אגב, יהודים שעלו לרגל והקריבו שם קרבנות ואכלום בירושלים, יכלו להכשל בכרת הרבה יותר מכל העולים בזמננו להר.

מעניין האם את יום השבת מכנים אותם כתבים בשם "יום הסקילה". מסתבר שלא, מכיוון שיום השבת מורגש אצלם כיום של מנוחה ועונג.

ויהי רצון שנזכה במהרה לראות בשמחתה של ירושלים ובבניין בית המקדש

מהנעשה והנשמע בקהילתנו

הודאה על העבר. סיכום חדש סיון:

ראש חדש סיון. ברי"ח התקיימה מסיבת ראש חדש כבכל ראש חדש. **חג השבועות:** בערב חג השבועות קושט בית הכנסת בירק על ידי בחורי הקהילה. כבכל שוי"ט התפללנו מנחה וערבית מבעוד יום. השנה אמרנו את המערכת **וירד אביר יעקב**. לאחר סעודת ליל החג (בערך בשעה 10:30 בלילה) התאספנו כמה מחברי הקהילה ללימוד המשותף של ליל חג השבועות. קראנו בתורה נביאים ובכתובים ענייני חג השבועות ומתן תורה. במהלך הלימוד הושמעו מספר דרשות קצרות מעניין היום. במהלך הלימוד והדרשות הצטרפו גם אברכים ובחורים נוספים. הלימוד הסתיים בשעה 1:30. לפני תפילת שחרית התקיים מעמד **הכנסת התינוקות ללמוד תורה**. הרב **זישא אהרן קארפ** שליט"א הכניס את בנו **אליהו נ"י**. תפילת שחרית התחילה מאוחר מעט מהמתוכנן ולכן נאלצנו לדלג על מעט פיוטים ולהשלים לפני מנחה. הסיבה לאיחור: בחג השבועות בבוקר בדרי"כ מספר המתפללים מועט יותר בכמות (אך כמובן רב באיכות), כי רבים מהמתפללים מעדיפים להתפלל כותיקין, ואילו אנו מקפידים לישון בלילה (כל אחד כפי מה שצריך) כדי לא לפגוע במצוות היום. עם כל זה, התפילה התנהלה בצורה יוצאת מן הכלל, בהשתתפות מלאה של הצבור בגוונים בתפילה בפיוטים ובהלל. אמרנו את מערכת היוצר **אמרות טהורות לר' דוד ב"ר גדליה**, ואת הקדושתא **אפסי חוג לר' אלעזר הקליר**. את **סדר עולם וסדר דברין** נאלצנו לדחות למנחה. כמו כן, **מגילת רות** וכן **האזהרות** של מוסף נדחו למנחה. בקרה"ת תרגמנו את עליית הכהן ואת עשרת הדברות. רשות למתרגם: **אקדמות**. המתרגם אמר גם את **ארכין** (לפני עשרת הדברות) וכמובן את הרחבת התרגום עשרת הדברות. לאחר התפילה התקיימה סעודת יו"ט משובחת עבור הבחורים שבאו להתפלל עמנו. בסעודה הוגשו כמובן מאכלי חלב, ולאחר מכן עברו למאכלי בשר משובח ויינות משובחים. במהלך הסעודה נאמרו דרשות ושרו שירים מעניין חג השבועות-חג הקציר, מתן תורה, ועוד. בנוסף, לפני מנחה השלמנו את מה שלא נאמר בשחרית, ולאחר מכן התקיימה מסיבת **שמחת יו"ט** לחברי הקהילה.

שב"ק פרשת נשא. אסרו חג. שבת אחר שבועות. בקבלת שבת שרנו את **לכה זודי** של **הסדר היום** בו מדובר על יציאת מצרים ומתן תורה. בערבית עברתי לפני התיבה, ובברכה מעין שבע הוספתי את תחילת הפיוט **יום שבת זכור** (הנאמר ביו"ט החל בשב"ק או בליל שבת הסמוך ליו"ט. בשחרית אמרנו את האופן לשבת אחר שבועות **כבודו אות** (את היוצר לא אמרנו עקב חוסר הזמן) ואת ה'אהבה' לפרשת נשא **אשר יחדיו** (מעניין ברכת כהנים). בשב"ק אחר הצהריים הוגש כיבוד לכבוד אסרו חג.

שב"ק פרשת בהעלותך. בשבת זו לא הייתי בעיר. בשחרית עבר לפני התיבה הבה"ח **דוד ריינר** שליט"א, ואמרו 'מאורה' לפרשת בהעלותך **אשר יצר אור וצר** בעניין נר מערבי. קריאת המחנות בנגון הידוע המקובל בקהילתנו.

פרשת שלח. ביום חמישי התקיים שיעור בעניין מצוות צצית והתכלת. **בשב"ק** אמרנו את ה'אהבה' **שש מאות** המיוסדת על הלכות צצית.

ביהכ"נ דק"ק **עדת יראים-אושטרייך-מודיעין עילית**

נתיבות המשפט 111 ב' (כניסה דרך השביל שעל יד הסמינר). הנהלת הקהילה: 0527167567. דוא"ל: yno527167567@gmail.com